

Hamis műtárgyak karanténban? - Konferencia a műtárgyhamisításról

Kiadta: MTI, 2012. november 20., kedd 15:57

A műkinshamisítás nemzetközi és hazai tendenciáiról, a megelőzés lehetőségeiről tartottak konferenciát "Hamis műtárgyak karanténban? - Új utakon a műtárgyhamisítás ellen" címmel kedden Budapesten.

Magyarországon igen kiterjedt az illegális régészet és annak kereskedelmi háttérszervezete, de a köz- és magángyűjtemények is gyengén védettek, mert a műtárgyakról ritkán készül dokumentáció, ami lopás esetén igen megnehezíti a nyomozást - vette számba a problémákat köszöntőjében a kultúráért felelős államtitkár. L. Simon László hozzátette, hogy a műtárgyhamisítás kapcsán elsősorban a festményekre szokás gondolni, de nincs olyan műalkotás, amit ne hamisítanak, ráadásul mióta Magyarország a Schengeni-övezet tagja lett, a nemzetközi illegális műtárgy-kereskedelem egyik bázisává is vált.

A friss nemzetközi becsléseket a **Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke** ismertette: Európa évi 250 milliárd dolláros szürke- vagy feketegazdaságának mintegy harmada irányul a szellemi tulajdon ellen. **Bendzsel Miklós** emlékeztetett arra, hogy Magyarországon 2008-ban jött létre a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület, amely több területen ért el eredményeket. A hazai műtárgykincs azonban még mindig igen veszélyeztetettnek számít, a testületen belül ezért tavaly külön munkacsoport alakult az évi 10 milliárd forint forgalmú magyar műtárgypiac védelmére.

Kármán Gabriella, a műtárgyhamisítás elleni munkacsoport vezetője rámutatott: a hazai műkereskedelem szabályozatlansága tapasztalataik szerint hozzájárul a hamisítás terjedéséhez, ezért fontos lenne egy szaktörvény megalkotása. A cél egyrészt az új hamisítványok keletkezésének megakadályozása - például a másolatok készítésénél sérülésmentes jelölőtechnikák alkalmazásával -, másfelől a hamis tárgyak forgalomból való kivonása. Ehhez az egyik legfőbb eszköz a hamis vagy vitatott eredetű műtárgyak adatbázisának létrehozása lenne német példa alapján.

Konok Tamás festőművész elárulta: minden eladott művéről pontos műtárgyleírást készít, jegyzékszámmal látja el és le is fotózza, sajnos azonban mindezek ellenére is felbukkannak hamisított munkái a piacon. "Ha élő művész munkáját vásárolják meg, ezért érdemes megmutatni neki" - tanácsolta.

Einspach Gábor igazságügyi szakértő, a Magyar Műkereskedők és Galériák Országos Szövetségének elnöke a nemzetközi piaci tendenciákat ismertetve felidézte: a 2008-as krízisen már túljutott a piac, így idén várhatóan csúcstól dönt a nemzetközi forgalom, amelynek struktúrája azonban jelentősen átalakult. Az amerikai-brit hegemoniát megtörték a kínaiak és miközben a távol-keleti ország a nemzetközi piac első számú szereplőjévé vált, művészei is betörték a legdrágább alkotók közé: Picasso, Warhol, Pollock, Giacometti és Francis Bacon mellett például Csang Taj-csen vagy Csi Paj-si munkái is hatalmas árakat érnek el.

A csúcstól jelenleg Cézanne tartja: Kártyázók című festményét 250 millió dollárért vásárolta meg a katarai királyi család, ez az összeg az egész magyar műtárgypiac mintegy négyéves forgalma - jegyezte meg. Einspach Gábor értékelése szerint a hazai műkereskedelem nem heverte ki a válságot és még jó néhány nehéz év vár rá.

Emlékeztetett arra, hogy a 20. század elején Magyarország igazi műgyűjtő-nagyhatalomnak számított, de a világháború megtizedelte a hatalmas műtárgy-állományt, amelynek mára csak töredéke maradt az országban. A rendszerváltás után "szinte a nulláról" kellett felépíteni a műkincspiacot, de ez a helyzet nemcsak a fejlődést tette lehetővé, hanem a hamisítás terjedését is.

Egy-egy nagy leütési rekord után hamisítványok tömege árasztotta el a piacot - számolt be a szakértő, aki elmondta: a legfertőzöttebb a festmények piaca, de hamisítanak mindent, például bútorokat, ezüsttárgyakat, porcelánokat, sőt, szakvéleményeket is, amivel a szakértők tekintélyét is aláássák. Hamis magyar művek nagy számban vannak jelen a nemzetközi műtárgypiacon, nagy presztízsű aukciósházaknál is - fűzte hozzá.

Kovács Gábor, a Széchenyi István Egyetem jogi karának tanszékvezetője elismerte: a hamisítás problémája létezik, de a magyar jog máig nem talált rá megfelelő megoldást. Ritkaság Magyarországon a jogerős ítélet, talán egyetlen magyar hamisító sem ül jelenleg börtönben. Beszámolója szerint ma a csalás az egyedüli alkalmazható tényállás, ennél azonban bizonyítani kellene, hogy megtévesztés céljából készült a hamisítvány és történt az adásvétel. A Nemzeti Nyomozó Iroda ezért új tényállási bevezetésére tett javaslatot, ennek finomításán azonban még dolgozni kell - vélekedett.

Kovács Gábor kiemelte a hazai műtárgy-kereskedelem szabályozásának és ellenőrzésének megteremtése, a nyilvántartási lehetőségek, esetleg kötelezettségek fontosságát, hiszen elmondása szerint így már a megelőzés is jóval hatékonyabbá válna.